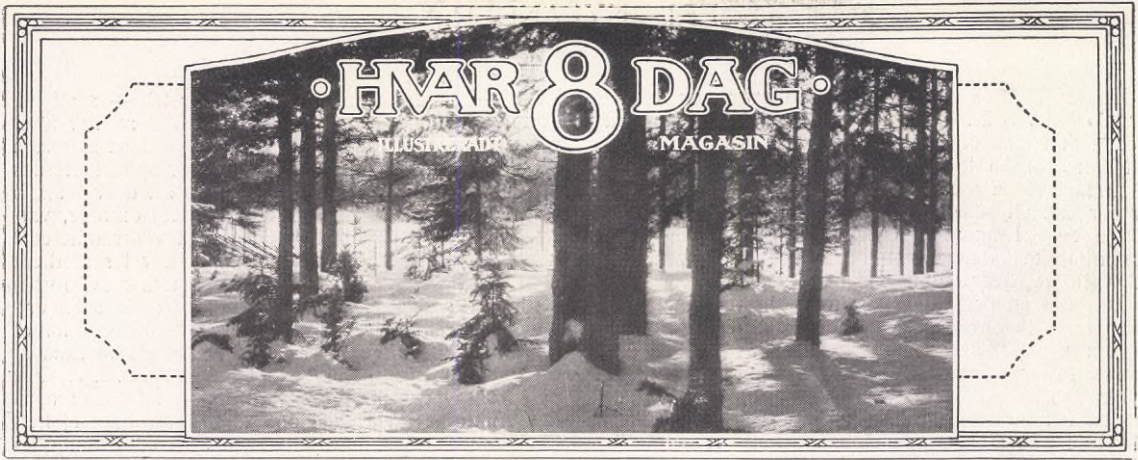

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

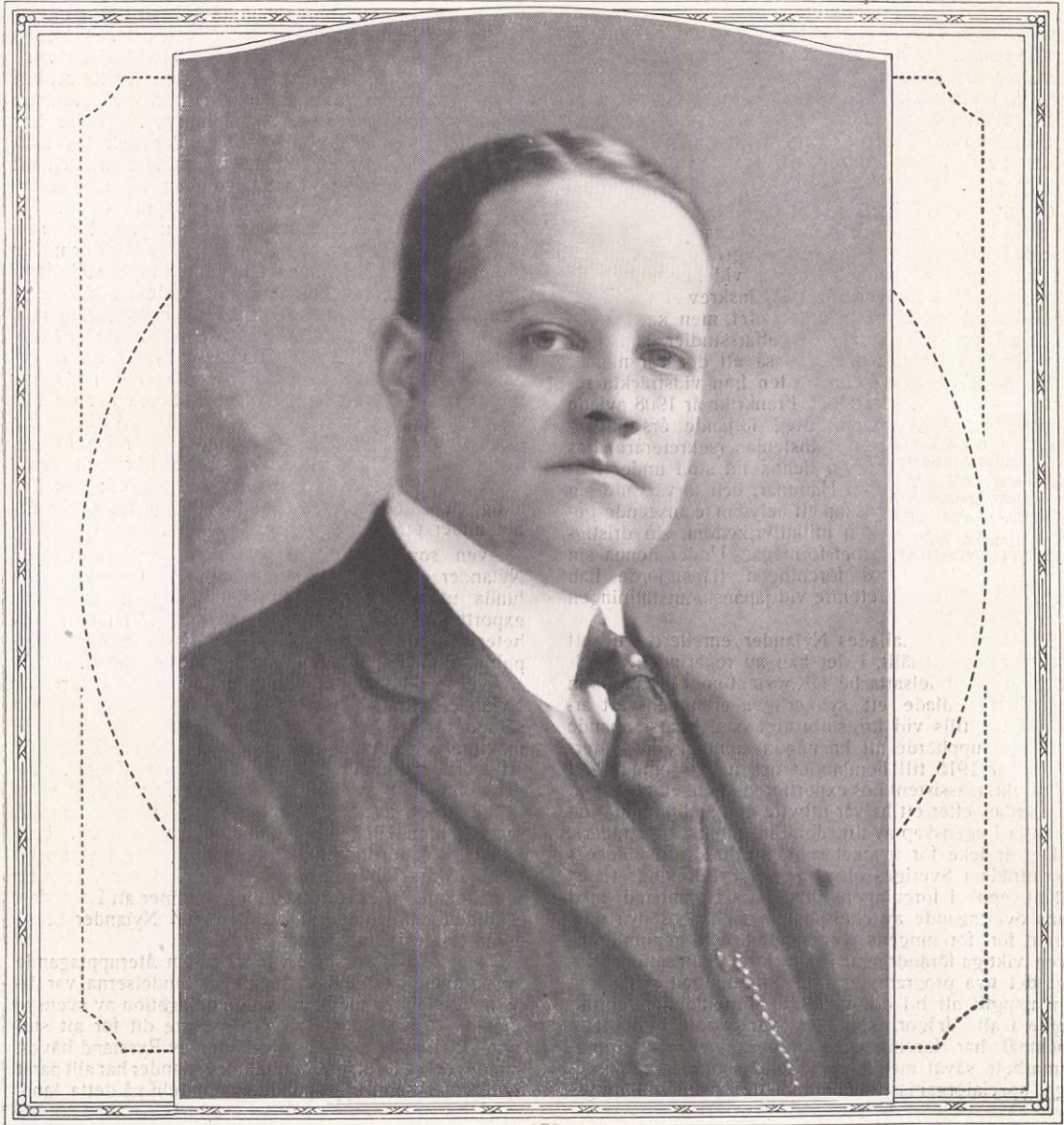

VINTERSOL. — AMATÖRFOTO. JOHN BERGLUND, TORSÅKER.

21:STA ÅRG.

DEN 14 MARS 1920

N:o 24

— 078 —

Foto. Jäger, Sklm.

Klitch: Bengt Silfverparn.

Erik Rylander

Under normala förhållanden motsvarar en amerikansk dollar 3 kr. 75 öre. För närvarande måste man betala den med omkring 5 kr. 36 öre. Detta betyder, att den svenska kronan i förhållande till dollarn försämrats i värde med ca 43 proc. Anledningen härtill är närmast att söka däri, att guldexport fortfarande är förbjuden. I annat fall skulle nämligen likvider till Amerika ske i denna metall och priset på dollarn icke stiga högre över det normala än som motsvaras av fraktkostnaden för guld från Stockholm till New York. Djupare sett beror emellertid den för oss ogynnsamma kursen på, att Sverige importerar mera varor än det kan betala med export av varor. I längden kan ett dylikt missförhållande naturligtvis icke fortbestå utan att leda till en katastrof. Därav de ideliga uppmaningarna från alla ansvarskännande håll att spara och att producera. Hittills synas dessa uppmaningar emellertid ha burit endast ringa frukt. Ett bidragande botemedel är, att vi för vår export uppsöka de bästa och fördelaktigaste marknaderna. Att detta verkligen sker, är visserligen mest beroende av våra köpmäns företagsamhet och initiativförmåga. Det allmänna kan emellertid härvid lämna biträde och stöd. Den viktigaste institutionen i vårt land i detta syfte är Sveriges allmänna exportförening, som stiftades redan år 1887, men fått sin nuvarande organisation så sent som år 1915. Själén i exportföreningens verksamhet är emellertid dess direktör. Vi återgiva i dag på första sidan bilden av den man, som för närvarande intager denna viktiga post.

Oscar Erik Nylander är född i Linköping den 20 januari 1885 samt son till byggmästaren därstädes Oscar Nylander och hans maka Sigrid Ågren. Efter att ha avlagt mogenhetsexamen vid fädernestadens högre allmänna läroverk år 1903 inskrev han sig först som student vid Uppsala universitet, men kastade sig snart på praktiska språk- och affärsstudier, som helt togo hans intresse i anspråk, så att det var mera i förbigående han vid hemkomsten från vidsträckt resor i Tyskland, England och Frankrike år 1908 avlade filosofie kandidatexamen. Med följande års ingång blev han anställd som tjänsteman (sekreterare) hos exportföreningen, som vid denna tid stod under ledning av direktör John Hammar, och förvärvade sig inom kort i denna egenskap ett betydande anseende genom sina kunskaper, sin initiativrikedom, sin dristighet och synnerliga arbetsförmåga. Under denna sin första anställning hos föreningen tjänstgjorde han bl. a. också som sekreterare vid japanska utställningen i Stockholm 1911.

Sistnämnda år kallades Nylander emellertid till ett nytt verksamhetsfält, i det han av regeringen förordnades till handelsattaché i Konstantinopel, på vilken post han nedlade ett synnerligen erkännansvärt arbete, ända tills vid krigsutbrottet hans kvarstannande därstädes upphörde att ha någon mening. Han återvände år 1915 till hemlandet och utsågs omedelbart till direktörsassistent hos exportföreningen, en post, som han sedan efter ett halvår utbytte mot ställningen som direktör i egenskap av dir. John Hammars efterträdare.

Det är icke för mycket sagt, att direktör Nylanders återinträde i Sveriges allmänna exportförenings tjänst bildat epok i föreningens historia. I samband med hans övertagande av chefsposten uppdrogs nya riktlinjer för föreningens verksamhet och genomfördes även viktiga förändringar i dess inre organisation. Enligt det nya programmet skulle föreningen ställa som sin uppgift att bli ett verkligt förmedlande centralorgan i alla frågor, som röra vår export. För detta ändamål har föreningen sökt åvägabringa ett intimt samarbete såväl med myndigheter som med alla möjliga specialorganisationer inom det svenska närings-

livet — handel, jordbruk och industri — samt på kommunikationsväsendets område. Vidare har föreningen sin uppmärksamhet inriktad på sådana exporten rörande frågor, vilka äro föremål för statsmakternas handläggning, och är städse beredd att därvid ställa till förfogande den sakkunskap på detta område, varöver föreningen förfogar. I fråga om verksamheten i utlandet har föreningen trätt i organiserat samarbete med där befintliga svenska handelskammare, och upprätthåller ständig korrespondens med statens exportstipendiater, varjämte tillsättandet av "reseinspektörer" för att i olika främmande länder studera marknads- och konkurrensförhållanden, lagstiftning o. s. v. varit påtänkt. Det är klart, att på grund av tidernas orolighet frukterna av denna omorganisation ännu ej helt kunnat visa sig, men vilken god fart det kommit i föreningens arbete under direktör Nylanders ledning har man till fullo varit i tillfälle att iakttaga på föreningens publikationsverksamhet. Förutom föreningens gamla tidskrift "Svensk Export", som utgivits allt sedan 1895, men de senare åren betydligt moderniserats, utgiver direktör Nylander sålunda sedan 1917 på engelska en månadsskrift "Swedish Export", och sedan 1918 på ryska en annan "Sjvedskij Export", vilka båda avse att lämna utländska firmor pålitliga underrättelser om svensk industri och svenska exportvaror, varjämte även en månadsskrift på spanska är planerad. Vidare har 1917 utgivits en ståtlig publikation under titeln "Svensk-rysk exportkalender", ett flertal mindre arbeten att förtiga. Över huvud har föreningen under direktör Nylanders ledning ägnat synnerlig uppmärksamhet åt de östra marknaderna och för dem upprättat en särskild rysk avdelning, varjämte en östasiatisk är under förberedelse. Vidare anskaffar föreningen soliditetsupplysningar, medverkar vid rättstvisters biläggande, förmedlar platser kostnadsfritt och annonserar för mot låg avgift. En särskild reklamavdelning är under övervägande för att tillhandagå svenska firmor vid utgivning av för utlandet avsedda kataloger och reklam-broschyrer. Ett modärnt handelsbibliotek har organiserats och en särskild avdelning för statistik håller jämväl på att upprättas. Denna redogörelse är naturligtvis långt ifrån uttömmande, men bör dock kunna tjäna till att ge en allmän föreställning om den livaktighet, som är utmärkande för föreningens verksamhet under direktör Nylanders ledning.

Även som enskild person så att säga har direktör Nylander uppträtt som kommersiell skriftställare. Sålunda utgav han år 1911 ett förtjänstfullt arbete om exportteknik och sammanfattade år 1915 sina erfarenheter från sin handelsattachétid i Konstantinopel i en publikation om Levantens handelsförhållanden.

Även för varjehanda förtroendeuppdrag har direktör Nylanders kraft tagits i anspråk. Högerpartiet har sålunda år 1917 insatt honom i Stockholms stadsfullmäktige och i Andra kammaren, där han haft tillfälle att göra talrika vägande inlägg i näringsfrågor. Vidare har han av Stockholms stadsfullmäktige valts till ledamot av Stockholms stads frihamnskommitté samt av den 1917 upprättade frihamnsnämnden. Han är en av exportföreningens representanter i styrelsen för 1923 års jubileumsutställning i Göteborg, varmed som bekant en exportutställning kommer att förbindas. Slutligen må tilläggas, att direktör Nylander också erhållit säte i Finansrådet.

Då det i följ sommar var fråga om återupptagande av de svensk-estländska handelsförbindelserna, var direktör Nylander medlem av de: delegation av svenska affärsmän och politiker, som avreste dit för att studera förhållandena. När blockaden av Ryssland häves, kan det också förutses, att direktör Nylander har allt parat för ett verksamt upptagande av handeln på detta land.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre, Sölm-Öbg.

AKTIEBOLAGET SVENSKA METALLVERKENS STORA FÖRVARV I STOCKHOLM för sin filialavdelning där. Det s. k. "Nobelpalatset" vid Norra Bantorget i Vasagatans fond är en av arkitekten Ferd. Bobergs monumentala skapelser, uppfört 1900.

HELGEANDSHOLMEN FÖRR OCH NU.

Till bilderna å sid. 372.

Det är 27 år sedan nästa sidas övre bild av Helgeandsholmen — den underbara holmen i Norrström med tusenårig historia fanns till i verkligheten. Mången minns den ännu. Det var nämligen på hösten 1893, som den hopgyttrade samlingen av hus och bodar på holmen, sedd från Vasabron eller från väster, revs, varigenom utsikten på Stockholms slott blev fri och utomordentligt fängslande — slottet syntes liksom upphöjt i ytterligare storhet och majestät och utövade en betagande inverkan på skönhetsinnet. Det följande året 1894 övergick också den sega opinionsvinden mot riksbygget till full orkan. Så utropade frih. von Kraemer i Första kammaren: "Där har man framför sig realiserat det så länge, så mycket länge närda önskningsmålet — en avröjd Helgeandsholme! Och bortom denna och bortom de strömmande vattnen tronar vår arkitektoniska ära, det europeiskt bekyrdade slottet visande sin huvudfasad i halvprofil och framförallt sitt väldiga nordvästra hörn med dess två sidor av fyrkanten och den eleganta flygelvingen — allt detta över och emellan träd, som våren snart skall kläda i grönt! Och denna sköna tavla, den skall blott bli ett fagert mellanspel emellan två ledsamma föreställningar, det gamla skröpliga tillståndet på holmen och dess blivande nya belamring! Det gamla tillståndet hade åtminstone den förtjänsten att det innebar i sig ett löfte att en gång upphöra, men det nya kommer att ropa obönhörligt Dantes obarmhärtinga "lasciate ogni speranza". Dessa farhågor bekräftas också vid en jämförelse mellan de båda bilderna. Den gamla Helgeandsholmen lät, trots sitt bebyggande, de båda översta fönsteraxlarna å slottets mäktiga nordfasad synas: som det nu är ser man absolut ingenting av samma fasad. Jämförelsen utfaller ogynnsamt ur denna synpunkt för den nutida bilden.

Den västra Helgeandsholmen var en rusking stadsbild. Byggnaderna voro visserligen förfallna, men detta var mindre farligt; värre var den stillshet, som präglade det hela. Det var egentligen frihetstidens Helgeandsholmen; byggnaderna voro ännu äldre, nämligen från den adliga storhetstiden på holmen på 1600-talet. Det följande seklet fick sin borganrensans;

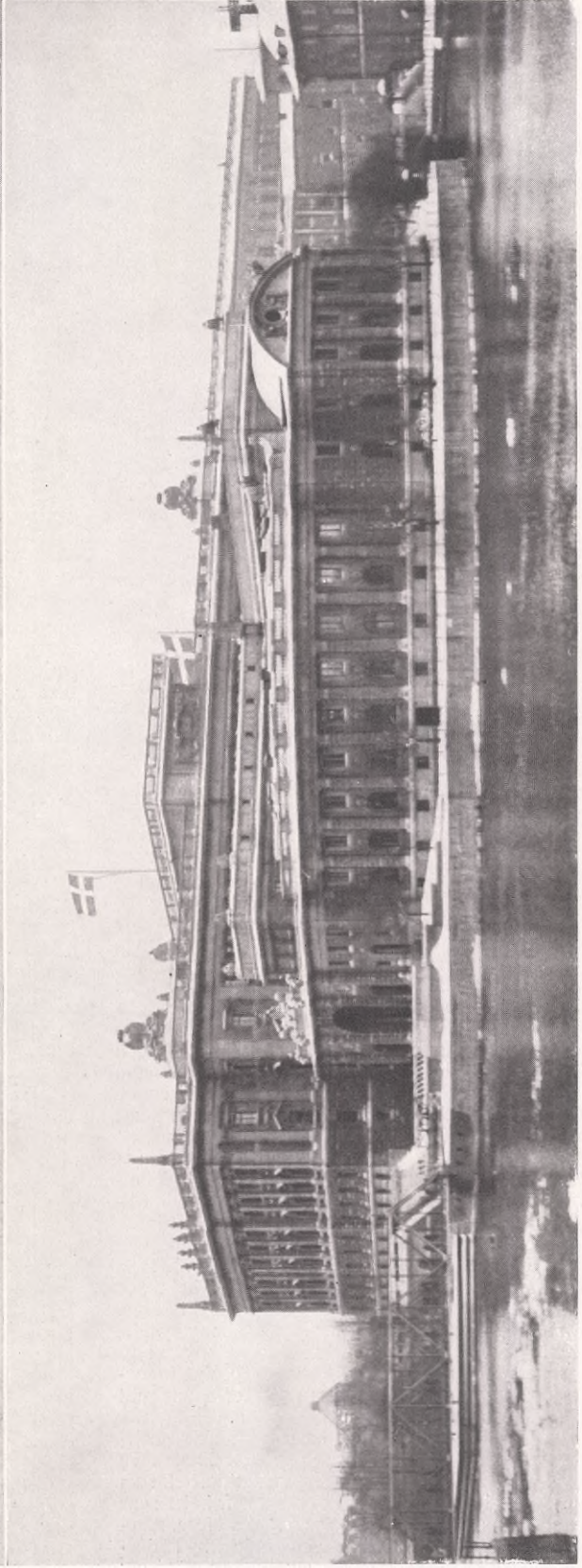
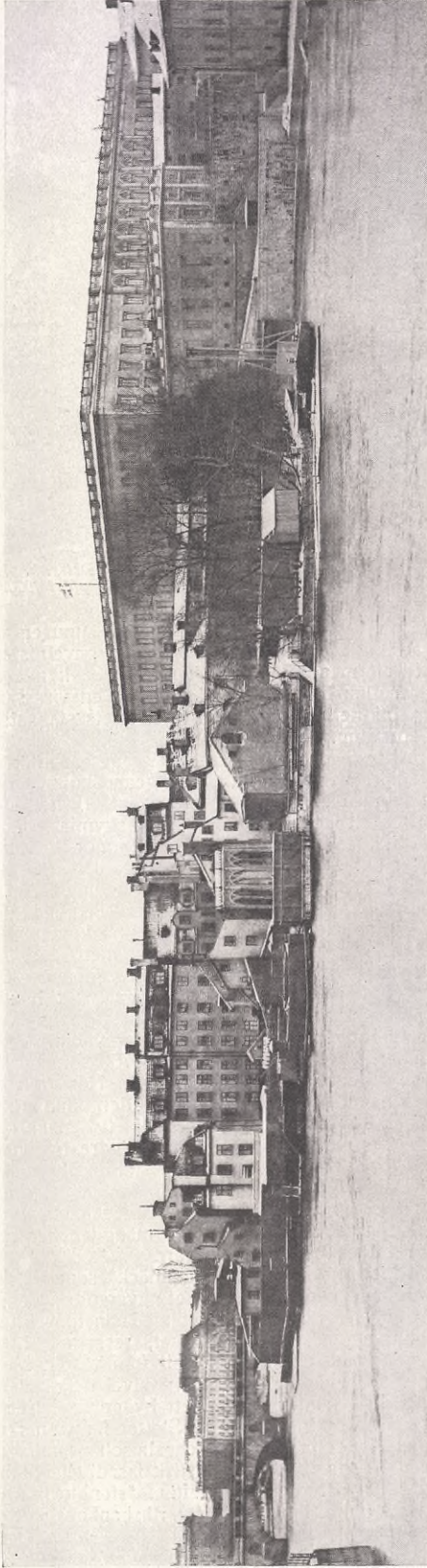
de förmögna köpmännen ville bygga på ännu en våning, varför de revo de gamla vackra gavelröstena och satte ett mansardtak på sina hus. Så kunde de väl underhållna husen på 1700-talet ha en viss samstämmig soliditet, vilken under 1800-talets stagnation alldeles försvann.

Vilka voro de olika byggnaderna? Jag har utförligt redogjort härför i mitt arbete "Helgeandsholmen och Norrström från äldsta tid till våra dagar" (I, II). Den låga, horisontellt lagda byggnaden, som skyntas bakom höga ståtliga träd med härliga lövkronor, närmast slottet, var det s. k. Salviuska huset, kallat efter den bekante boktryckaren Lars Salvius, som uppförde det 1758—59. Huset disponerades under 1800-talet och ännu 1893 av chefen för hovstallet. Så kommer en rad av höga hus, vertikalt lagda på holmen, Det första huset vid Salviuska huset var det Oldenburgska, som på 1750-talet ägdes av "gulddragaren" och miljonären Frans Ernst Oldenburg. Det användes även 1893 för stallbetjäningen. Nästa hus en våning lägre, såsom bilden tydligt visar, hyste år 1760 som hyresgäst ingen mindre än Hedvig Charlotta Nordenflycht — "Herdinnan i Norden" — som vid den tiden mötte sitt livsödes tragiska slut. Därpå följa två maka och lika höga hus och längst i norr en mindre byggnad, utgörande en del av den gamla Östermanska egendomen. Dessa fyra tomter tillhörde konung Oscar II och uthyrdes. Det är baksidan av husen, vi se på bilden; gårdarna äro fyllda av en mängd bodar och flyglar till ett enda oredigt virrvarr.

I jämförelse med denna "skamfläck" som Helgeandsholmen plögade kallas, är det nuvarande vida att föredraga, och där riksdagshuset med sin halvcirkelformade utbyggnad, riksbankshuset, reser sig i en onekligen imponerande gestalt, sett från väster, så är denna utsikt på komplexen utan tveivel den kanske bästa. En helt annan sak är, att byggnadsplatsen i Strömmen är för trång och att Slottet försvinner ur stadsbilden från detta håll. Riksdagshusets norra fasad visar en väl genomförd klassicistisk fasadbehandling, och den stora halvrunderns kraftiga "stenblocksarkitektur" talar åtminstone alltid för riksbankens motto: "*Hinc robur et securitas*".

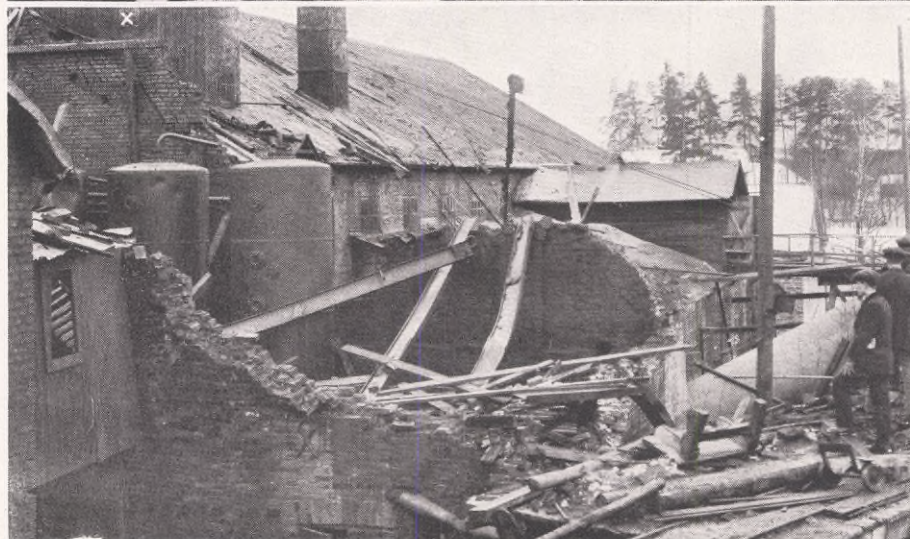
D.: L. M. Bååth.

HELGEANDSHOLMEN FÖRR OCH NU.

Överst: HELGEANDSHOLMEN I BÖRJAN AV 1850-TALET. Efter fotografi. — Därunder: HELGEANDSHOLMEN I VÅRA DAGAR. Foto. Norberg, Stockholm.
 Vår bild från Helgeandsholmen i sitt gamla skick torde vara ganska osannlig och skall för den nu uppväxna generationen säkerligen te sig nog så underbar. Båda fotografierna äro tagna från alldeles samma punkt, som synes om man jämför Slöteis yttersta hörn t. h. I övrigt hänvisa vi till den framsstående källarens i ämnet, dr L. M. Bååth, anteckningar till bilderna.

EXPLOSION VID GRYCKSBO.

Överst: ÖVERBLICK ÖVER OLYCKSPLATSEN. Det 3 våningar (upp till X) höga, söndersprängda apparthusets läge bland kringliggande byggnader.

Därunder: APPARATHUSET EFTER EXPLOSIONEN. Märket X är här satt på samma punkt som å bilden ovan för lokalisering. Man ser bland bråten den kolossala I-bjälke, på vilken den bortsprängda behållaren vilar, nu krökt och vriden.

Nederst: DEN EXPLODERADE BEHÅLLAREN, efter en 100 meters färd genom luften, hamnad i skogen.

Fotos. Eriksson, Grycksbo.

Vid Grycksbo papperbruk i Dalarna inträffade den 28 febr. en fruktansvärd explosionsolycka, vilken krävde åtta människoliv. Vid inblåsning av lut i en i sulfattabrikens apparthus inmonterad behållare, exploderade denna med våldsamt kraft, varvid byggnaden fullständigt ramponerades och de i densamma varande personerna, en förman och sju arbetare, dödades eller erhöles så svåra skador att döden inom kort inträdde. Den stora behållaren slungades ut ur byggnaden och nedföll på hundra meters avstånd från olycksplatsen. Explosionen åstadkom en del skador även å närliggande fabriksnaden.

Den påbörjade sakkunniga utredningen av explosionsolyckan synes giva stöd för uppfattningen att olyckan måste tillskrivas någon bristfällighet i materialet hos den exploderade behållaren.

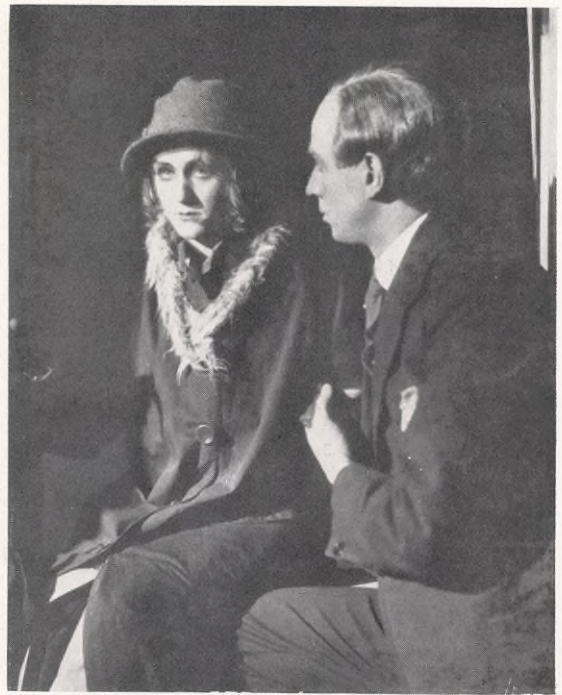

Foto. Carlsson, Gbg.
AUGUST BRUNIUS'
SUCCESS-LUSTSPEL
"NYCKELN och RINGEN"
PÅ LORENSBERGSTEATERN I
GÖTEBORG. T. v. Fru
Manda Björling och
herr John Ekman som
direktörsparet Berner.
T. h. Fröken Renée
Björling (Eva Sijerne)
och herr Martin Eric-
son (Ivar Berner.)
 Text å sid. 384.

Finalen om svenska bandymästerskapet gick den 29 februari på Stadions is eller rättare på en is som till åtminstone nio tiondelar bestod av vatten. Slutstriden stod mellan S. F. Linnéas bandylag och Uppsalakamraterna och som väntat var hemförde de sistnämnda mästerskapet, något som närmast blivit nära nog tradition. Stockholmslaget bjöd

Foto. Norberg, Sthlm.
UPPSALAKAMRATERNAS
BANDY-
MÄSTERSKAPSLAG
 1920.

dem dock ett segt motstånd och segern var i själva verket så knapp som möjligt med en målsifra av 3-2. Den remarkabla matchen bevisades av en talrik och mycket intresserad publik.

Pressfoto.

Kliche: Bengt Sjöqvistsparva.

Vidst. bild. Pressfoto.
DEN STORA AUTO-
MOBILTÄVLINGEN
STOCKHOLM-GÖTEBORG-STOCK-
HOLM. Starten från
Stockholm den 29 feb-
ruari. Text å sid. 375.

FRÅN BOLLNÄS-SPELEN.
T. v. FRÖKEN ELIN PIK-KUNIENI, HAPARANDA, svensk mästarinna på 10 km.
T. h. H. ISAKSSON (t. v.), I. F. K. Umeå, svensk mästare (3:e året) på 60 km., och A. LINGVALL, Hudiksvalls I. F., svensk mästare på 30 km. L. har under denna säsong erövrat 3 första pris.

Foto. Reimers, Gävle.

De stora vinterspelen i Bollnäs togo sin början den 21 febr. med de till riksfältskjutningen hörande tävlingarna, varefter skidtävlingarne vidtogo den 25 febr. Intresset för spelen har varit utomordentligt stort från såväl de tävlandes som allmänhetens sida och synnerligen vackra tävlingsresultat hava ernåtts. (Utom vidstående bilder från spelen har till vårt förfogande stått ett stort antal fotos, för vilka vi dock, av utrymmesskäl, ej kunnat bereda plats.)

Till bild å föreg. sida.

Den stora vinterautomobiltävlingen tog sin början den 29 febr. med start kl. 10 f. m. från Stadion i Stockholm. Tävlingssträckan gick från huvudstaden över Enköping, Västerås, Örebro, Filipstad, Karlstad, Ämäl och Vänersborg till Göteborg samt därifrån över Borås, Jönköping, Vadsstena, Örebro, Eskilstuna och Södertälje tillbaka till Stockholm. Bland den stora mängden tävlande vagnar buro många gamla kända firmanamn, men även ett betydande antal nya märken, särskilt amerikanska, voro företrädde. Tre svenska Skania-Vabisvagnar deltog i tävlingen. Vid ratten eller som passagerare återsåg man ett stort antal deltagare i föregående vintertävlingar.

Vädret, som vid starten var det sämsta tänkbara med storm och regn, blev under tävlingens fortgång något bättre. Vägarna befunno sig i ett jämmerligt skick, vilket i oerhörd grad försvarade tävlingen. I vissa trakter var väglaget på grund av källossningen bottenlöst, under det att i andra väldiga snömassor lågo hopade, genom vilka bilarne måste plöja sig fram. En mängd dikeskörningar förekommo. De svåraste vägsträckorna hade man att passera vid färden genom Värmland. I den s. k. Lerviksbacken, 20 km. öster om Filipstad, sjönko vagnarna ned över hjulnaven i snösörjan och kunde icke komma från platsen förrän hjälp erhöles från kringliggande gårdar och Filipstad. En betydande försening uppstod härigenom och vagnarna som väntats till Göteborg under förmiddagens lopp den 1 mars började icke anlända förrän påföljande dags morgon.

I Göteborg gjordes ett 12-timmars uppehåll, varefter färden under något gynnsammare vägförhållanden gick mot slutmålet Stockholm. Som första vagn inkom här kl. 6:59 e. m. den 3 mars N:r 30 Chevrolet, enligt uppgift prickiri, med Herr G. E. Karlsson vid ratten. Herr K. har redan förut vid fem olika tävlingar hemfört segerpriset. Vid målplatsen hade samlats väldiga folkmassor, som hälsade segren med ovationsartat jubel och leverop. Även övriga tävlingsdeltagare blevo vid sin ankomst hyllade. Tävlingen har, utomordentligt krävande som den varit, givit det vackraste bevis på deltagarnes uthållighet liksom den även vittnat om bilmaterialets utmärkta beskaffenhet.

Genom tillmötesgående från Olympiska kommittén har svenska fäktförbundet fått tillfälle att till tränare för de instundande spelen i Antwerpen förvärva en av Frankrikes yppersta fäktmästare, *mr Hubert*. Denna utmärkte kapacitet på området har i flera år varit lärare vid Joinville, har erövrat ett flertal nationella och internationella championskap både på florett, värja och sabel och åtnjutit i sitt hemland utomordentligt stort anseende.

Vidstående porträtt:

MR HUBERT, en av Frankrikes ypperste fäktmästare, tränare vid Svenska fäktförbundet för Olympiska spelen i Antwerpen.

NYMODERN TIMMERTRANSPORT I ÖSTERGÖTLAND å en sjö nära Simonstorp. — Foto. Steijertz, Simonstorp.

En den 23 februari utsänd kommuniké gav tillkänna, att regeringens ledamöter efter gemensam överläggning ansett sig böra meddela konungen, att sådana meningsskiljaktigheter uppstått i kommunalskattefrågan, att enighet icke kunnat uppnås om det förslag, som i denna fråga bör framläggas för innevarande års riksdag. Själva avgörandet skulle dock uppskjutas, intill dess frågan om Sveriges inträde i Folkens förbund blivit slutbehandlad av riksdagen.

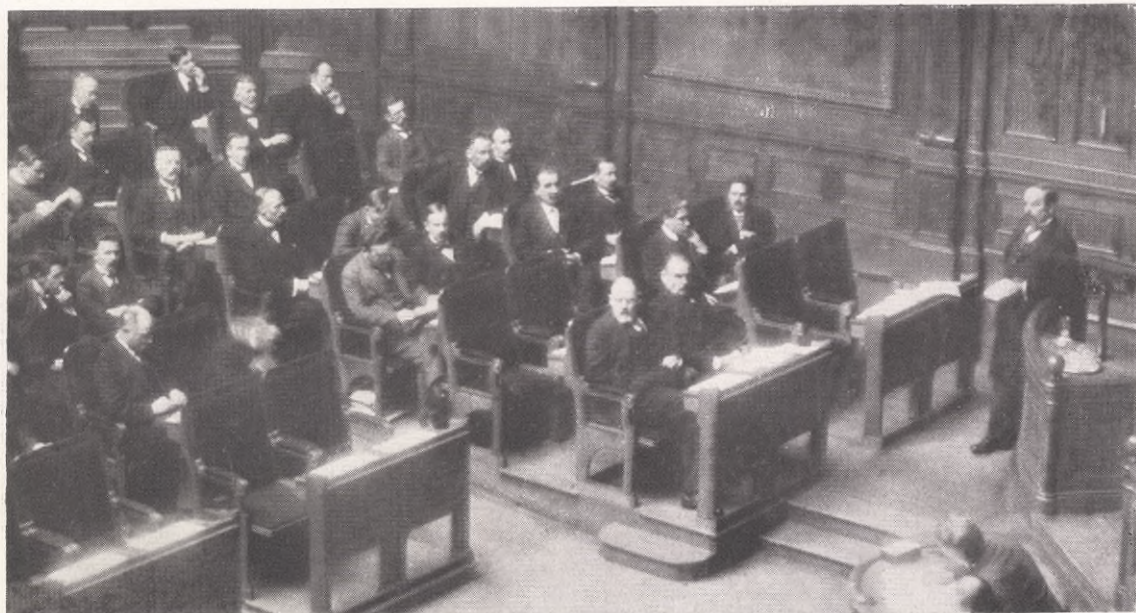
Detta meddelande kom icke överraskande. Förutsättningarna för den samverkan som lan liberaler och socialdemokrater, varpå ministären Edén baserade sin politiska tillvaro, hade i själva verket bortfallit i och med fredens återinträde och den stora författningsreformens genomförande. I de ekonomiska spörsmål, vilka nu träda i förgrunden, äro de liberala och socialdemokratiska åskådningarna principiellt motsatta och oförenliga. Detta är ministerkrisens djupaste grund; meningsskiljaktigheten i kommunalskattefrågan är mera en tillfällig anledning för att icke säga förevändning, vid valet av vilken säkerligen

HERR HJALMAR BRANTING PÅ VÄG TILL K. SLOTTET PÅ KONUNGENS KALLELSE. *Pressfoto.*

även partitaktiska grunder spelat in.

Vid valet av efterträdare stå teoretiskt sett tre utvägar öppna: den första samverkan mellan högern och de liberala i kommunalskattefrågan och regeringsbildning på grundval av denna; den andra en rent liberal ministär med stöd ömvis av högern och socialdemokraterna; den tredje slutligen en rent socialdemokratisk ministär, hänvisad att tills vidare driva en rent borgerlig politik. Den första av dessa vägar är stängd på grund av högerns och de liberalas oenighet i andra viktiga spörsmål, t. ex. försvarsfrågan; den andra saknar praktisk betydelse med hänsyn till liberalernas ovillighet att som minsta parti övertaga regeringsansvaret, med mindre socialdemokraterna fått göra ett försök att handhava administrationen och därvid misslyckats. Konungen torde följaktligen vid de överläggningar han haft med ledande parlamentariker hava stannat vid en anmodan till sin gamle skolkamrat Hjalmar Branting att bilda den nya ministären. Om dennas sammansättning i övrigt är i prövlingsögonblicket ännu intet med vissnet känt.

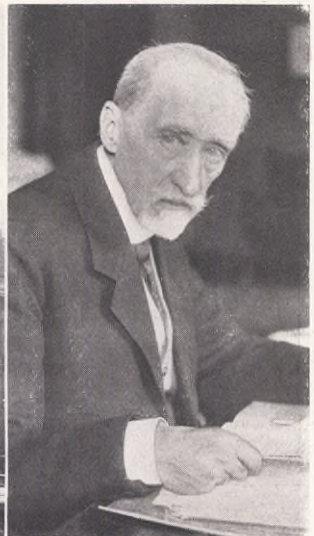

FRÅGAN OM SVERIGES ANSLUTNING TILL NATIONERNAS FÖRBUND BEHANDLAS I RIKSDAGEN. *Statsm'n stjerns anförande i Andra Kammaren. Pressfoto.*

DET NYA UNGERN.

1. NICOLAUS VON HORTHY, förutvarande amiral, skapare av Ungerns nya armé. I dagarne vald till Riksföreståndare. Antages bliva korad till landets konung. — 2. HORTHY I SPETSEN FÖR SIN STAB vid parad med trupperna i Budapest. — 3. DE NYUTRUSTADE TRUPPERNA DEFILERER FÖR HORTHY. Infanteriet med det blivande konungariket Ungerns fanor. I den nya nationalarmén bära soldaterna en vit konungakrona på hjälmen, officerarna en gyllene krona. — Text å sid. 383.

KRIGSFÖRBRYTELSENA INFÖR RIKSRÄTTEN I LEIPZIG. T. v. Riksrättspalatset i Leipzig. T. h. D:r Zweigert, Oberreichs-anwält (motsv. vår J. K.) som av justitieministern fått i uppdrag att anordna materialet emot de anklagade och inleda uundersökningar.

DE TJECKISK-SLOVAKISKA RYSKA LEGIONÄRTRUPPERNA FRÅN SIBIRIEN ANKOMMA TILL PRAG. Såväl de ryska som de franska legionärerna äro tjecker som under kriget vid franska och ryska fronter stridit emot Tyskland och Österrike-Ungern och som nu i sina förutvarande regementsuniformer ingått i den tjeckisk-slovakiska armén. Överst: Befälhavaren över de ryska legionärerna (x) vid Huss-monumentet för att avlämna rapport till franske generalen Pellé, tjeckisk-slovakiska arméns överbefälhavare. Där under: Befälhavaren över de ryska legionärerna (1) och general Pellé (2) inspektera jämte utrikesministern dr Benes (4) och ministern Klojác (3) de franska legionärerna. — (Efter fotos).

Efter porträtt.

Kliche: Bengt Silfversparre.

T. v.: ÅRSDAGEN AV GEORG WASHINGTONS FÖDELSE den 22 februari 1732 firas vid hans minnesstod i Paris.
T. h.: OROLIGHETERNA I DUBLIN. Några av ledarne arresterade.

Årsdagen av Georg Washingtons födelse, den 22 februari högtidlighölls i Paris genom en av därvarande amerikanska för eningar anordnad kransnedläggning vid Washingtons staty Place d'Iena.

*

Den Irländska upprorsrörelsen synes alltjämt lika livskraftig och i Dublin höra oroligheter till ordningen för dagen. Vi återgiva en bild från de otta förekommande engelska razziorna efter upprorsmännens hemliga vapendepoter.

Efter porträtt.

Kliche: Bengt Silfversparre.

Efter fotografi.

Kliche: Bengt Silfversparre.

OROLIGHETERNA I DUBLIN. En styrka av militär och polis besätta en stor fabrik vid Augier Street, därvid en mängd vapen, ammunition och bomber bestagtos varjämte sju personer arresterades. I raiden deltog två fullt utrustade kompanier, understödda av en tank och två pansarbilar.

LEONORA CHRISTINAS JAMMERSMINDE.

ETT MÄRKLIGT ÅTERFÖRVARV TILL DANMARK.

Efter fotografen.

PORTRÄTT I OLJA AV LEONORA CHRISTINA, konung Christian IV:s dotter, gift med Korfits Ulfeldt och under många år fånge i Bldtorn i Köpenhamn, död i Maribo Kloster 1699. Efter modern vetenskaplig forskning erkänd som en av Danmarks märkligaste och mest betydande kvinnor.

någon närmare redogörelse för hennes växlande levnadsöden, hennes äktenskap med landsförrädaren Korfits Ulfeldt, de ohyggliga år hon tillbringade som fånge i fängelset Blaatorn i Köpenhamn och slutligen hennes död i Maribo kloster 1699. Hennes och hennes makes liv och de till dem knutna händelserna tillhöra ett av de säregnaste och ohyggligaste århundradena i Skandinavians historia.

Det är med en ganska egendomlig känsla man nu tar det gulnade manuskriptet och dess omsorgsfullt präntade skrift i betraktande. "Jammersminde" är ett

En händelse av det allra största intresse för den historisk-vetenskapliga forskningen och samtidigt för hela den danska nationen har i dagarna inträffat, i det att manuskriptet till Leonora Christinas berömda "Jammersminde" äntligen har återbördats till Danmark. Det är inspektören vid Nationalmuseet i Frederiksborg Otto Andrup som hemfört det dyrbara dokumentet från Österrike, där det under århundraden varit i förvar hos den furstliga författarinnans avkomlingar.

Leonora Christina, som icke minst genom den framlidne världsberömda danske målaren Kristian Zahrtmans tavlor ur hennes liv är känd och med rätta ansedd som en av de egendomligaste och mest betydande kvinnor, vilka levat i Danmark, var som bekant, dotter till konung Christian IV. Det är helt säkert icke behövt att ingå på

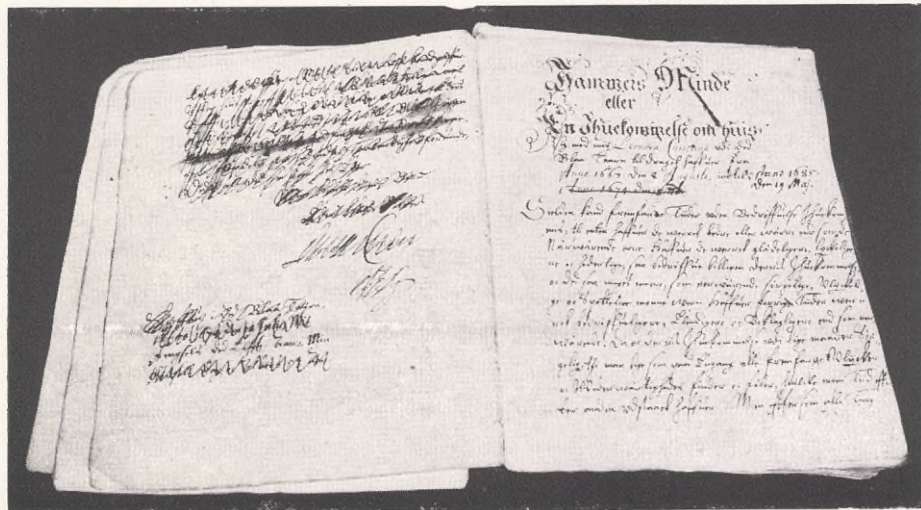
Efter fotografen.

Kliche: Bengt Silfverparre.

PORTRÄTTBYST AV KONUNG FREDRIK II Ett konsterk av hög rang; ingår jämte porträttet av prinsessan Leonora Christina och henne berömda manuskript Jammersminde (se nedan) i det stora återförvärvet nyligen till Frederiksborgs museum.

litterärt dokument av allra största värde, Leonora Christina är en stilist av hög rang och hennes bok hör till den danska nationallitteraturen. Manuskriptet till densamma är inbundet i saffian och siden. Det har under tidernas gång gjorts åtskilliga försök att åtdanmark förvärva manuskriptet, vars äkthet icke kan dragas i tvivelsmål. Framlidne bibliotekarien Birket-Smith liksom även den dansk-franska prinsessan Marie voro varmt intresserade för saken, men deras ansträngningar kröntes icke med framgång, efter vad det påstås emedan ägaren, den österrikiske greven Waldstein begärde att, till ersättning, bliva riddare av Elefanterorden, Danmarks högsta ordenstecken.

Manuskriptet till "Jammersminde" blev efter Leonora Christinas död av dottern sänd till brodern Leo Ulfeldt, som gått i österrikisk tjänst. Hans son var kajsarinnan Maria Theresias berömda kansler. Genom kanslerns döttrar gick manuskriptet genom giftermål till den Waldsteinska släkten. Frederiksborgmuseet har haft sin uppmärksamhet fäst vid dokumentet, och när det nu nyligen åter bytte ägare var tiden

Efter fotografen.

LEONORA CHRISTINAS "JAMMERSMINDE." Det från Österrike för Frederiksborgsmuseet återförvärvade märkliga historiska manuskriptet.

Kliche: Bengt Silfverparre.

Forts. å sid. 382.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

C. A. PLANTING-GYLLEN-
BÅGA. F. d. Stationsinspektör.
Åled. — 90 år 3 mars.

C. N. D. BILDT.
Friherre. Envoyé. — Rom.
70 år 15 mars.*

M. LUNDBORG.
Kontr-prost. Kyrkoherde - Kri-
stianstad. — 60 år 12 mars.*

E. F. T. LINDBERG.
Rådman. — Karlshamn
50 år 26 febr.*

J. O. G. NILSSON .
F. d. Lantbruksingenjör. — Hör.
75 år 2 mars.*

A. E. DICKSON.
Godsägare. — Vikaryd.
70 år 9 mars.*

C. E. FREDRIKSON.
Direktör. — Uppsala.
60 år 13 mars.*

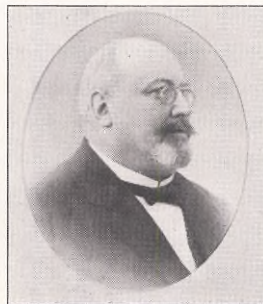
J. VICTORIN.
Bankdirektör. — Västervik.
50 år 25 febr.*

N. G. SAMUELSON.
F. d. Regementsläkare. — Salt-
sjö Duvnäs. — 70 år 20 febr.*

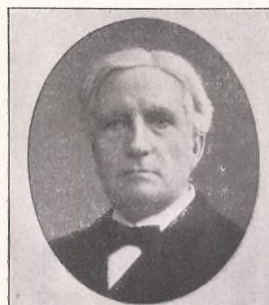
G. FALK.
Prakt. Läkare. — Stockholm.
50 år 27 febr.*

N. T. T. MUNKTELL.
Provinsialläkare. — Skellefteå.
50 år 5 mars.*

B. H. T. MUNKTELL.
F. d. Revisor. — Stockholm.
50 år 5 mars.*

L. J. PHRAGMÉN †.
F. d. Rektor. — Stockholm.
F. 32. † 28 febr.*

N. FELLÄNDER †.
Grosshandlande. — Karlstad.
F. 45. † 17 febr.*

L. WOLFF †.
Grosshandlande. — Göteborg.
F. 57. † 2 mars.*

N. J. BAGGE †.
Förestånd. f. Riksb. sedeltryck.
Stockholm. F. 77. † 18 febr.*

* Data å nästa sida.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

O. W. REDELIUS †.
F. d. Kontr.-prost. *Kyrkoherde*
Linköping. F. 35. † 25 febr.*

E. T. NYSTRÖMER †.
Direktis. — Stockholms.
F. 41. † 24 febr.*

S. E. FEYCHTING †.
Kommandörkapten. — Stock-
holm. F. 60. † 28 febr.*

A. GLASELL-ANDERSSON †.
Professorska. — Stockholms.
F. 63. † 20 febr.

CARL BILD. Stud. 66, jur. kand. 70. Andre sekr. i Utr.-dep. 71, leg-
sekr. i Washington 77, kansliråd i Utr.-dep. 84, kab.-sekr. 86, Envoyé i Rom
89, i London 02, åter i Rom sdn 05, gen.-konsul där sdn 06. Omb. v.
fredskonf. i Haag 99, led. av unionkonsulatkomm. 02, led. av skiljedomst.
i Haag 06. Fil. hed. dr. i Uppsala 1900. Hed.-led. av Vitt.-, hist. o. ant.
akad. s. å., led. av Sv. akad. 01. Historiker o. reseskildrare. Kammarh. 72.
Kommandör m. st. k. N. O. Biografi o. hetsid.-portr. årg. IX: 27.)

MATHEUS LUNDBORG. Stud. 79. fil. kand. 83, teol. kand. 92, prästv.
s. å., docent i exeget. teol. 93, ff. e. o. prof. i samma ämne 93—02. Lär.
v. Lunds priv. elem.-skola 93—05. Kyrkoh. i Kristianstad 07, kontr.-prost
i Villands kontr. 11. Biografi o. hetsid.-portr. årg. XX: 52.

ERNEST LINDBERG. Stud. 88, jur. utr. kand. 93, 2:e rådmän i Karlshamn
1:e rådmän där sdn 05. Omb.-man v. Karlsh.—Vislanda—Bolmens järnv.
95, sekr. i drätselk. 96, i stadsfullm. o. beredn.-utsk. 17, ordf. i folkskole-
styr. 12, ordf. i styr. f. elem.-lärov. f. fl., led. av fattigv.-styr. Styr.-led. i
a.-b. Sv. Lantmännens banks avd.-kontor 17, Sv. Granitindustri-a.-b. (ordf.)
17, a.-b. Karlsh. skeppsvarv 18.

OTTO NILSSON. Stud. 63, utg. fr. Alnarps lantbr.-inst. 70, lantmät.-ex.
och ex. i vattenbyggn.-konst 72, stp. i Lantbr.-akad. 75, Stat. ff. lantbr.-
ing. i Örebro o. Norrb. l. 77. Stat. lantbr.-ing. i Malmö. o. Kristianst. l.
80, i Malmö. l. 85—15.

AXEL DICKSON. Efter avslut. skolestud. anst. 71—80 i den av farfadern
grundade stora firman James D. & Co i Göteborg, i vilken fadern, den
bekante filantropen James D., var delägare. Utg. fr. Ultuna lantbr.-inst.
83, inköpte sistn. år egend. Vikaryd v. Alingsås. Intresserad f. nykter-
hetsrörelsen, ing. 82 i fören. Blå Bandet o. var under 15 år medl. av Good-
templ. O. Led. av Alingsås landsförs. kyrko- o. skolråd.

EMIL FREDRIKSON. Sedan 13 verkst. dir. f. Henrik Gahns a.-b., Uppsa-
la, en av våra äldsta o. mest ansedda kem.-tekn. fabriker; bolagets re-
presentant i Stockholm 90—13.

JOSEF VICTORIN. Etabl. efter affärsanställn. firman Victorin & Strand
i Västervik 95, senare ensam inneh. samt verkst. dir. efter delvis ombildn.
t. a.-b. Styr.-led. i där. a.-b. Västerviks hand.-bank 02, i a.-b. Skån. hand.-
bankens avd.-kontor 09, v. ordf. 12; under några år verkst. dir. i sistn.
banks avd.-kontor samt efter bankens uppg. i Skand. kred.-a.-b. styr.-led.
o. verkst. dir. i dess avd.-kontor. Stadsfullm. sdn 1900, v. ordf. 19, ordf.
20; ordf. i beredn.-utsk. V. ordf. i fattigv.-styr. ordf. i pens.-nmd., led. av
kyrkorådet, kyrkovärd. Ordf. i styr. f. Hand.-fören., v. ordf. i Hand. o.
hantverksklubben, led. av Hand. o. sjöf.-nmd.

NILS SAMUELSON. Stud. 70, med. lic. 83, 2 bat.-läk. v. Vendes art.-reg.
85, 1 bat.-läk. där 91, reg.-läk. v. Vend. trångbat. 96, v. S. Skån. inf.-reg. sdn
07—13. Efter avsk. bosatt i Saltsjö-Duvnäs.

Forts fr. sid. 380.

inne för ett nytt och denna gång framgångsrikt försök
att förvärva det. Den summa man måst betala hem-
lighålles strängt, men den har helt säkert, relativt ta-
get, icke varit så stor på grund av den ungerska va-
lutans nuvarande minimala värde.

Frederiksborgsmuseet, där alla Danmarks berömd-
heter ned genom tiderna finnas porträtterade och där
en betydande mängd av deras efterlämnade ägodelar
äro samlade, kommer nu att bland sina värdeföremål
införliva även det dyrbara manuskriptet.

Samtidigt med dokumentet har man förvärvat ett
flertal porträtt, miniatyurer och en del kuriosas, som
tillsammans med "Jammersmindet" bildar en helhet.
Det har hört tillsammans och bör även för framtiden
bevaras samlat.

Bland de föremål, som på sin tid tillhörde Leonora
Christina, lägger man märke till en alruna, vilken hon
burit vid sitt bröst som amulett. Som bekant hade
hon ord om sig att vara kunnig i trolldom. Man har
tidigare lyckats hemföra porträtt av Korfits Ulfeldt och
Leonora Kristine samt ett porträtt av Ulfeldts vän
Oluf Parsberg, målat av Karel van Mander.

Brevet som Leonora Christinas dotter skrev till sin
bror när hon sände honom "Jammersminde" och vars
gripande innehåll är avtryckt i Birket-Smiths bok om
den olyckliga kungadottern, följer också med samlingen.

GUSTAF FALK. Stud. 88, med. lic. 1900; prakt. läk. i Marstrand somr.
01—03, samt efter 09 v. Ronneby brunn. Öppn. 96 svensk massageinst. i
Brüssel, o. inneh. detta t. 14; assist. v. poliklinik i Bryssel 1900—06. Sdn
15 bosatt i Stockh. som prakt. läkare. På sin tid styr.-ordf. i Svenska
fören. i Bryssel.

THORSTEN MUNKTELL. Stud. 90, med. lic. 02, underläk. v. länsläsar. i
Kristianstad 04, stadsläk. i Torshälla 06, prov.-läk. i Skellefteå distr. sdn 15.
Tvillingbroder med Theofron M.

THEOFRON MUNKTELL. Stud. 89, kansl. 1900, e. o. aman. i Armé-
förvalt. s. å., aman. 06, revisor 08, avsk. på grund av sjukd. 16.

LARS PHRAGMEN †. Stud. 50, fil. dr. 57, adj. v. Nya elem.-skol. i Stockh.
59, lektor i matem. v. Örebro h. allm. lärov. 59—02; ff. rektor där 75—02.
Led. av dir. f. förstn. lärov. 02. Anst. v. Allm. livförsäkr.-bol. aktuarie-
kontor t. 12. Led. av skollagskomm. 93—94. Lärarbokstörf. Mångårig
led. av landstinget, Örebro stadsfullm., (ordf. 90—02) o. styr. f. Tekn. skolan
i Örebro.

NILS FELLÄNDER †. F. i Ratzki, Rykska Polen. Etabl. engrosaffär i
Karlstad 68 och start. senare trikkfabrik. Stift. av mosaiska förs. i Karl-
stad o. dess förestånd.

LEONARD WOLFF †. Utg. fr. Göteborg. hand.-inst. 74, grund. efter affärs-
anst. 82 jämte en broder firman Felix W. & Co i Göteborg. Mångårig
led. av renhålln.-styr. o. dess v. ordf., led. av tax.- o. pröv.-nmd, kassa-
förvalt. i Börssällskapet. En av stift. av Göteborg. hypotekskassa o. styr.-
led. sdn 96. En av stift. av Göteborg. allm. fastigh.-ägarefören.; led. av
israelit. sjukv.- o. begravn.-sällsk.

NILS BAGGE †. Elev. v. K. Techn. Hochsch. i Berlin 96—97, pr. kt. å
boktryck. o. reprodukt.-anst. i utl. 95—99, deleg. i boktr.-firman Jacob B:s
söner i Stockholm 1900—8. Sdn 19 förestånd. i Riksb. seditryckeri.

OTTO REDELIUS †. Stud. 56, teor. o. prakt. teol. ex. 58, prästv. 59, past-
ex. 64, kyrkoh. i Marbäck 66, i Mjölbj 73, i Hallingerygd 82—19; kontr.-
prost i S. Tjusts kontr. 85—15. Led. av prästlönerregler.-komm. 97—03, på
sin tid styr.-led. i Dövtuminst. i Hjorted; botaniker o. entomolog. Lands-
tingsman; led. av Riksd. A. K. 86—08, led. av Lagutsk. 90 o. 96—02; led. av
särsk. utsk. 95, 98, 1900, 01, 03 (v. ordf.) 06.

EMMA NYSTRÖMER †. Anst. i modefirman Fr. v. Tunborg & Co i Stock-
holm 58, efter fackstudier i Paris chef. f. firmans damkonfektionsavd.;
ledare av affären 95, ensam inneh. av densamma 05; då firman 14 ombild.
t. a.-b. dess chef.

STEN FEYCHTING †. Utmj. v. flottan 83, komm.-kapt. 2 gr. 06; i res.
Synnerligen intresserad seglare o. en av Stockholms mest bekanta o. po-
pulära segelsportsmän.

Ett livs lidande och ståndaktiga tro inneslutes i
"Jammersminde", vars blad Christian IV:s dotter med
egen hand fullskrev och primitivt häftade samman
under sin långa fångelsetid. De första sidorna äro av
mycket gott papper och väl bevarade. Mot slutet
synas hennes fångvaktare hava givit henne sämre
papper; bläcket har flutit ut och slagit igenom.

Det hälsas med allmän glädje att det nu äntligen
efter århundradens förlopp lyckats att skaffa dokumen-
tet dess slutliga och rätta förvaringsplats, i Danmark.

Danmark har alltid behandlat sina stora män och
kvinnor illa. Dess två geniala statsmän Griffenfeld
och Struensee lät man lida det fruktansvärdaste öde.
Den förre blev inspärrad på livstid, den senare hals-
huggen. Leonora Christina, den egendomliga, bety-
dande kvinnogestalten, hamnade i fångelset och gjor-
des till föremål för allsköns hån och begabberi.

Eftervärlden har rehabiliterat dem alla tre. Tiden
har visat sig vara en rättvis domare. Leonora Christina,
hennes betydelse och det tragiska i hennes levnads-
öde ha stått jämförelsevis klara för uppfattningen och
hava även gjort djupt intryck på alla hennes lands-
män. Gott är att det värdefullaste minne, hon själv
satt sig nu till sist nått dit, där det bör vara.

Aage Heinberg.

En automobilutställning — den största som hittills hållits i Skandinavien — öppnades den 27 febr. i Köpenhamn. Utställningen, som är inrymd på Tivoli-området, omfattar alla slag av motoråkdon och till motorkörseln hörande utensilier. Särskilt rikhaltig är expositionen av personbilar, där de flesta världsfirmorna äro representerade med de engelska och amerikanska utställarna i majoritet. Sverige representeras av Thulinverken samt i fråga om motorcyklar av Huskvarnafabriken. Bland utställarna av motortillbehör märkes A.-B. Svenska Kullager Fabriken i Göteborg.

HRR FOTOGRAFER uppmanas att vid insändande af bilder till H. 8. D. icke uraktlåta utsättande av tydligt firmanamn och adress å respektive fotografier. Endast då angives fotografens namn.

Efter fotografier.

AUTOMOBILUTSTÄLLNING I KÖPENHAMN.

Klicché: Liengt Sjöversparre.

Överst: KONUNG CHRISTIAN BESER UTSTÄLLNINGEN. Därunder: ÖVERBLICK ÖVER UTSTÄLLNINGEN I TIVOLI.

Till illustr. å sid. 377.

Den nyvalda ungerska nationalförsamlingen öppnades den 16 febr. i Budapest under en av patriotisk hänförelse präglad stämning. Det starkaste partiet därinom är det kristliga blocket var-efter kommer "småböndernas parti". Socialdemokraterna, vilkas ställning i hög grad försvagats sedan de stora industridistrikten genom Versaillesfreden skilts från Ungern, sakna f. n. politiskt inflytande och uppställde ej håller några kandidater vid valet.

Efter det kommunistiska skräckväldets fall har en växande monarkistisk stämning givit sig tillkänna hos det ungerska folket, och republiken skulle helt säkert redan efterträts av monarkien, om icke hinder häremot rests från ententens sida genom det utfärdade kategoriska förbudet mot att upphöja någon medlem av den habsburgska dynastien på Ungerns tron. I förbuden på en gynnsammare tid för det slutliga ordnandet av författningsfrågan har nationalförsamlingen till riksföreståndare på obestämd tid valt överbefälhavaren över den ungerska militärmakten amiral *Nicolaus von Horthy*.

Amiral von Horthy, som med utmärkelse deltog i kriget, bildade under det ungerska kommunistväldet en vit här, vilken upptog striden mot de röda trupperna och efter skräckväldets fall kämpade mot de rumäniska truppstyrkor, som besatt landet. I spetsen för hären höll han den 16 nov. 1919 under befolkningens jubel sitt intåg i Budapest. Den stora popularitet han genom sina tjänster åt fäderneslandet förvärvat kom till livligt uttryck vid hans val till riksföreståndare. Då han vid nämnda tillfälle av en utsänd delegation hämtades från huvudkvarteret i Ofen till parlamentsbyggnaden, där nationalförsamlingen väntade honom, liknade hans färd ett triumftåg.

Den ungerska hären har under von Horthys överbefäl vunnit en betydande styrka såväl med hänsyn till numerären som till den inre organisationen, vilken tillrättalagts icke efter republikanska utan efter monarkistiska principer. På fanorna liksom på uniformerna återfinnas även kungliga emblem, allt talande om den i Ungern förefintliga starka monarkistiska stämningen.

INNEHÅLL: Erik Nylander (biografi och helsidesporträtt). — Ministerkrisen. — Folkförbundsfrågan inför Andra kammaren. — Vinterbiltävlingen. — Grycksboolyckan. — Bilutställningen i Köpenhamn. — Porträtt och bilder till dagskrönikan. — "Nyckeln och ringen" på Lorensbergsteatern i Göteborg. — Veckans porträttgalleri. — Helgeandsholmen av L. M. Bååth. — Jammersminde av Aage Heinberg.

Efter fotografen

FRÅN DEN HOTANDE STORA JÄRNVÄGSSTREJKEN I FRANKRIKE. Resande framför P. L. M.-stationen i Paris. (Gare de Lyon).

Den i Frankrike bedrivna bolshevikpropagandan har i dagarna burit sin första frukt i en av järnvägsmännen iscensatt stråjk, vilken, om icke dess kraft brutits genom regeringens fasta uppträdande, otvivelaktigt skulle inneburet den allvarligaste fara för det bestående samhället.

En funktionär vid Paris—Lyon—Medelhavsbanan hade utan permission lämnat sin post och rest bort för att på annan plats bevista ett tackföreningsammansammanträde. Då han av järnvägsdirektionen bestraffades med två dagars suspension, sågo hans kamrater härli ett angrepp mot föreningsrätten och gingo i stråjk. Under påtryckning av de bolshevikiska elementen spred sig stråjkrörelsen även till andra banor och den 28 febr. förklarade Järnvägsmannaförbundet allmän järnvägsmannastrejk. Under tiden hade regeringen vidtagit alla nödiga åtgärder för att på ett effektivt sätt ku på möta strejken. Tre årsklasser av järnvägarnes militärsektioner mobiliserades, ett dekret om rekvirition av all rullande materiel utom järnvägarnes utfärdades varjämte arbetsministeriet igångsatte en värvning av frivilliga. Regeringen fann även det kraftigaste stöd hos allmänheten. Den inledda striden måste snart nog betraktas som förlorad och, tagande konsekvenserna härav, återupptogo järnvägsmännen redan den 2 mars arbetet. Den franska prässen fastslår att ett revolutionsförsök legat dolt i strejken.

*

Till bild å sid. 374.

Med "Nyckeln och ringen" har den kände konst- och teaterkritikern August Brunius introducerat en roande komedi i vår på denna genre ej alltför rika inhemska scenlitteratur. Vid sin premiär å Lorensbergsteatern i Göteborg den 26 februari mottogs den även med samma odelade bifall som tidigare kommit den till del under framförande i Stockholm och Malmö.

"Nyckeln och ringen" är hr Brunius' andra uppförda dramatiska verk.

En föregående roccokomedi, betitlad "Furstens återkomst" hade förra säsongen sin premiär å Intima teatern i Stockholm. Det är ju mera sällsynt att en professionell kritiker framträder som utövande konstnär. Men där dessa möjligheter finnas kommer tydligen den kritiska verksamheten det självständiga arbetet till godo. Man spårar även i "Nyckeln och ringen" den grundlige kännaren av teaterkonsten, vilken vägt och vet varje repliks verkan och dessutom skänker skådespelarna möjligheter att i den elastiska och lättflytande dialogen utbruka sin personlighet och intelligens. Och i goda händer som på Lorensbergsteatern kommer pjäsen till sin fulla rätt. Styckets enda betydande uppgift, direktör John Berners roll, hade anförtröts hr John Ekman, vilken genomförde denna roll, på vilken pjäsens vara eller icke vara till stor del hänger, med verkligt befriande säkerhet och humor. Hur denna gestalt främst för att icke säga uteslutande uppehöll intresset märktes på stämningens avslappnade så snart han ej fanns med på scenen. Övriga roller voro obetydliga men fingo vad de kvinnliga angår sin spets och charme i fru Mandä Börblings och fröken Renée Björblings scenvana framställningar. Minst tillfredsställande och verklighetstrogen var hr Martin Ericsons roll, och vad som här brast i balansen var icke uteslutande skådespelarens fel.

EMIR SAID, sonson till den berömde arabhövdingen Abdel Kader vilken 1832—47 ledde arabernas försvarsstrid i Algeriet mot fransmännen. Emir Said bevisar nu konferensen i Paris för att där föra Syriens talan.

Förlagd till det skeptiska, pulse-
rande nutidslivet och skriven med en
schvungfull öppenhet som utmynnar
i en erfarenhetens moraliska läxa hör
"Nyckeln och ringen" till de pjäser
som äga sitt berättigande och stå sig
på ett program — om även icke till
klassicitet. Med Lorensbergsteaterns
utmärkta uppsättning och lyckliga
val för huvudrollen bör den kunna
påräkna en lika långvarig som obe-
stridlig framgång.

S. L.

Eftertryck av text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angivande av källan förbjödes vid laga påföljd.

För Berättelser och Historietter gäller ovillkorligt förbud.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI, GÖTEBORG.